

Hakkı ve sabrı tavsiye etmek

وَالْعَصْرَ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

Muhterem Müslümanlar!

Asr suresinde Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır:

“Andolsun zamana ki, insan gerçekten ziyan içindedir. Ancak, iman edip de sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler başka.”¹

Muhterem Müminler,

Asra/zamana yemin eden Yüce Allah; yine aynı suredeki ayetlerle insanın hüsranda/zararda ve ziyanda olduğunu belirtirken, kurtuluş reçetesini de sunmuştur. Yani insanın zarardan, ziyandan ve hüsrandan kurtulması mümkündür ve bunun da birtakım şartları vardır. Birinci şart, samimi bir şekilde İslam'ın bütününe iman etmektir.

Diğer şartları da şöyledir:

- İyi işler/sâlih ameller yapmak. Din ile akıldan beslenmiş vicdanın emrettiklerini yerine getirmek, yasaklarından kaçınmak, Allah rızası gözetilerek kamu yararına iyi işler yapmak.

- Hakkı tavsiye etmek.

Ve nihayetinde de

- Sabrı tavsiye etmek.

Aziz Cemaat!

Salih amelin iyi işlerin içinde aslında hakkı ve sabrı tavsiye etmek de vardır. Fakat hem şahısların faziletlerini, hem de insanlığa karşı sorumluluk bilincini yansıttığı, böylece toplumsal yararlar doğurduğu için, hakkı ve sabrı tavsiye etmek, üzerine vurgu yapılarak tekrar zikredilmiştir.

Kıymetli Kardeşlerim!

Hutbenin başında okuduğumuz suredeki hakkı ve sabrı tavsiye, eğitimin önemine ve mahiyetinin nasıl olması, amacının ne olması gerektiğine de ışık tutmaktadır.

Çünkü her eğitim faaliyeti sonuçta bir tavsiye, yani nasihat ve irşattır. Doğru bir eğitim

faaliyetinin amacı ise insanlara inançta, bilgide ve ahlakta hakkı, yani gerçeği ve doğruyu aktarmaktır.

Bunun yanı sıra hayatın çeşitli olumsuz şartları, maddi ve manevi zorluklar, saptırıcı duygular, hata ve suçlar karşısında kişiye sabır ve dayanıklılık aşılamaktadır.

Hakkı ve sabrı tavsiye, toplumsal hayat ve birlikte yaşamının getirdiği bütün ahlaki görevleri içine alan geniş kapsamlı bir görevdir aynı zamanda.

Hakkın karşıtı batıldır. Batıl ise inanç ve bilgide asılsızlık ve yanlışlığı, ahlakta kötülüğü içine alan bir kavramdır.

Ayrıca “hak” adaletle de ilişkilidir. Bu açıdan ayette insanların adil olmaları ve adalet düzeninin, yani herkesin hakkına razı olduğu ve herkesin hakkının korunduğu bir toplumsal düzenin kurulmasına katkıda bulunmaları gerektiği de anlatılmaktadır.

Sonuçta kul, Asr suresinde sıralanan dört ilkedен iman ve salih amel sayesinde Allah'ın hakkını; hakkı ve sabrı tavsiye ile de kulların hakkını gereğince ödemiş olur.

Değerli Müslümanlar!

Görüldüğü gibi Asr suresi en kısa surelerden biri olmakla birlikte Kur'an'daki bütün dinî ve ahlaki yükümlülüklerin, öğütlerin özü sayılmaya değer bir anlam zenginliğine sahiptir.

Bu sebeple İmam Şâfiî'nin Asr suresi hakkında, “Şayet Kur'an'da başka bir şey nazil olmasaydı, şu pek kısa sure bile insanlara yeterdi.” dediği nakledilmiştir.

Cenâb-ı Hak bizleri sâlih amel işleyen, hakkı ve sabrı tavsiye eden kullarından eyesin.

¹ Asr suresi, 103:1-3